

Lev Tarasevici (1868-1927)

A. Nemerenco

Clinica Universitară de Asistență Medicală Primară, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
Chișinău, Republica Moldova

Autor corespondent: ala.nemerenco@usmf.md. Manuscris recepționat pe 16 februarie 2015; acceptat pe 02 April, 2015

Fig. 1. Lev Tarasevici.

Lev Tarasevici s-a născut la 14.02.1868 la Tiraspol, într-o familie de nobili. În anii 1879-1882 își face studiile la progimnaziul din Chișinău, apoi la gimnaziul gubernial din Chișinău, pe care îl absolveste în 1886 cu medalie de aur. Alege să-și continue studiile universitare la Universitatea Imperială Novorossiisk din Odesa (astăzi Universitatea Națională I. I. Mecinikov), la secția de științe naturale a Facultății de fizică și matematică (1886–1891). Urmează doi ani de studii la Academia Medico-Militară din Petersburg, după care în 1893–1897, studiază la Facultatea de Medicină a Universității din Paris, pe care o absolveste cu titlul de doctor în medicină.

Își începe activitatea în 1899 la catedra de patologie generală, la renumitul patolog rus V. V. Podvîsoțkii la Universitatea din Kiev, iar în 1900-1902 deja activează la Institutul Pasteur din Paris împreună cu I. I. Mecinikov, fiind unul din discipolii săi favoriți și promotor al teoriei celulare a imunității.

Ulterior activează în calitate de:

- docent la Universitatea Imperială Novorossiisk din Odesa (1902-1907);
- profesor la Universitatea de Stat din Moscova (1907-1911), de unde pleacă împreună cu un grup de profesori în semn de protest față de politica ministrului educației L. Casso;
- profesor și șef al Catedrei de bacteriologie la Cursurile Superioare Medicale pentru Femei din Moscova (1908-

1918), care ulterior sunt transformate în Universitatea a 2-a din Moscova (1918-1924) (azi Universitatea de Stat de Medicină din Rusia).

- inspector militar sanitar principal al armatei ruse în timpul primului război mondial, fiind inițiatorul și organizatorul vaccinării ostașilor împotriva febrei tifoide și holerei. Sub conducerea sa a fost dezvoltat un program de măsuri antiepidemice pentru Consiliul Medical al Guvernului Provizoriu.

Din 1918, este fondator și director al Stațiunii de control al serului și vaccinului din Rusia, reorganizată ulterior în Institutul de control al serului și vaccinului (azi Institutul de Stat de Cercetări Științifice în domeniul Standardizării și Controlului Preparatelor Medicale Biologice „L. A. Tarasevici”). Din 1920 devine fondator și prim director al Institutului de Stat al Ocrotirii Sănătății în numele lui Louis Pasteur (GINZ), care includea mai multe instituții științifice de specialitate, inclusiv Institutul de control al serului și vaccinului. În acest institut a muncit până la moarte.

Lev Tarasevici a fost inițiatorul reformelor în predarea disciplinelor medicale și un susținător energic al dreptului femeilor de a studia la facultățile de medicină, de asemenea, un apreciat cercetător științific în domeniul imunologiei și microbiologiei medicale. Este cunoscută lucrarea sa de teză „Cu privire la doctrina hemolizinei: cercetare istorico-critică și experimentală”, bazată pe rezultatele obținute de autor în laboratorul lui Mecinikov, în care analizează aspectele imunologice și modalitatea de dezvoltare a răspunsului imun la eritrocitele străine. La acea vreme, activitatea profesorului Tarasevici referitor la hemolizina a fost de mare importanță pentru aplicarea a două teorii de bază în imunologie (celulară și humorală), precum și prezentarea unor dovezi că răspunsul imun depinde de o interacțiune complexă a factorilor celulari și humoral. El a descoperit că ganglionii limfatici și splina, organe bogate în macrofage, posedă calități hemolitice, în timp ce măduva osoasă este lipsită de această capacitate. Studiul hemolizinelor a avut un rol important în dezvoltarea teoriei rolului sistemului reticulo-endotelial în imunitate și a învățării despre anafilaxie.

În 1911, Lev Tarasevici a participat la expediția lui Mecinikov din stepa calmăcă cu scopul de a studia tuberculoza în regiune. El a avut o contribuție semnificativă în soluționarea problemelor epidemiologice și de prevenire a tuberculozei, holerei, febrei tifoide, tifosului exantematic, malariei, dizenteriei, sifilisului. Principalele direcții ale activității sale au fost: aprecierea morbidității, imunizarea naturală, formarea imunității colective și impactul acesteia asupra circulației

agenților infecțioși. Lucrările sale au contribuit enorm la formarea epidemiologiei ca ramură independentă a științei medicale, direct legată de practica măsurilor antiepidemice.

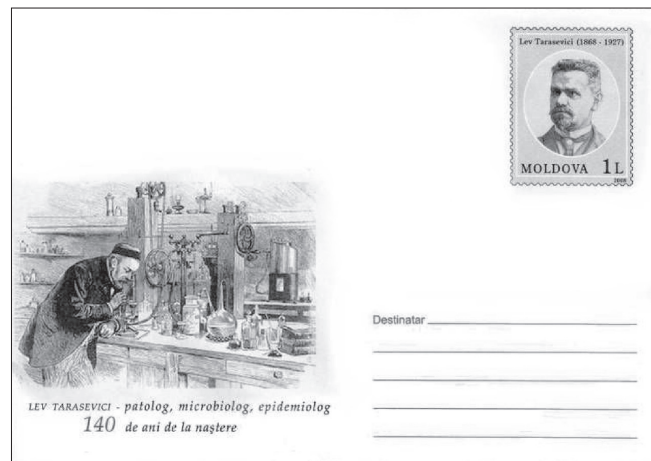
La începutul dezvoltării erei vaccinării, Lev Tarasevici a fost un susținător activ al imunizării în prevenirea epidemiilor bolilor infecțioase. Articolele și discursurile sale, abordarea sa echilibrată a vaccinării în masă a jucat un rol esențial în aplicarea acestei metode în prevenirea infecțiilor în Rusia. Cu efortul său a fost organizată vaccinarea militarilor și refugiaților împotriva holerei și febrei tifoide, cât și a nou-născuților împotriva tuberculozei. Lev Tarasevici a promovat dezvoltarea tendințelor moderne de vaccinare, în special, dezvoltarea metodelor de imunizare orală după Bezredke.

A fost fondator și redactor (din 1924) al publicației științifice *Журнал патологии, микробиологии и инфекционных болезней* (astăzi: *Журнал микробиологии, эпидемиологии и иммунологии*). Lev Tarasevici a fost membru titular al Academiei de Științe din Ucraina din 1925; membru corespondent al Societății de Patologie din Franța (1923); membru al Societății de Medicină din Berlin. Autor a peste 90 de lucrări științifice în domeniile microbiologiei, epidemiologiei, originii hemolizinelor, vaccinării contra tuberculozei.

A decedat la 12 iunie 1927, la doar 59 de ani, răpus de boală, într-un sanatoriu de sub Dresden, Germania, urna cu rămășițele lui pământești fiind adusă și înhumată la Moscova. A fost un reprezentant tipic al intelectualității de până la revoluție, erudit și educat. Cei care l-au cunoscut au vorbit despre bunătatea lui nemărginită, sensibilitatea și delicatetea cu care trata orice problemă. A fost căsătorit cu cântăreața Anna Stenbok-Fermor și a avut trei copii: Iulia, Alexandru și Chiril. Meritele sale deosebite în dezvoltarea sistemului sănătății URSS nu au împiedicat sovietele să-l deporteze pe viață, în 1938, pe soțul fiicei sale Iulia, Vladimir Stepun, artist al МНАТ-ului (Московский Художественный Академический Театр).

Astăzi numele vestitului savant Lev Tarasevici îl poartă cu onoare Institutul de Stat de Cercetări Științifice în domeniul Standardizării și Controlului Preparatelor Medicale Biologice

din Moscova și Colegiul de Medicină din Tiraspol. Deși nu a activat în Basarabia de atunci, ne putem mândri cu cel care a dus faima țării noastre departe, lăsând o amprentă profundă în știința medicală mondială și fiind un pionier în domeniul imunologiei și epidemiologiei.

Fig. 2. La a 140-a aniversare de la nașterea vestitului savant, Poșta Moldovei a emis un plic și timbru personalizate în memoria sa.

Referințe bibliografice

1. Academicieni din Basarabia și Transnistria, 118-120.
2. Doing Medicine Together: Germany and Russia Between the Wars. University of Toronto, 2006;168.
3. Jarcuțchi, Ion. Comisia Gubernială Științifică a arhivelor din Basarabia (sf. sec. XIX - începutul sec. XX). Academia de Științe a Moldovei. Chișinău, 2011;41, 143-144.
4. Moldova Stamps Org. Catalogul de Timbre din Republica Moldova <http://www.moldovastamps.org/ro/catalogue-envelopes-issue.asp?issueid=394> accesat la 03 martie 2015.
5. ТАРАСЕВИЧ Лев Александрович. Большой Энциклопедический словарь, 2000.
6. Михаил Булгаков и Житомир. *Журнал Житомира*. <http://zhzh.info/publ/13-1-0-1988> accesat la 05 martie 2015.
7. Тарасевич, Лев Александрович. Википедия, https://ru.wikipedia.org/.../Тарасевич,_Лев_Александрович accesat la 04 martie 2015.